

LLICENCIATURA ESPECIALITZADA EN TEOLOGIA FONAMENTAL
Curs 2019 - 2020**CURSOS I SEMINARIS DE LLICÈNCIA**
A c/Roger de Llúria 13, Barcelona**Primer Semestre**

TOTS ELS DIJOUS**TF 1 Què volem dir quan parlem de Déu? Repensar avui el Déu cristià des de la Bíblia** (Seminari 4
ects)

Amb l'ajut de les imatges de Déu que revela la Bíblia i de textos contemporanis, mirarem d'esbrinar en aquest Seminari quines imatges ens apropen a comprendre millor el que volem dir quan parlem de Déu i en què es fonamenta la nostra fe cristiana en el Déu que es revelà al llarg de l'Antic Testament i, sobre tot, en Jesús de Nazaret, tal com està testimoniats en el Nou Testament.

11:45 - 13:35 hores

26 setembre; 3, 10, 17, 24, 31 octubre; 7, 14, 21, 28 novembre; 5, 12, 19 desembre; 9, 16 de gener.

Prof. Xavier Alegre**TF 2 Som lliures per a transformar la societat? Compromís social del cristià i condicionament sociològic** (2 ects)

L'Església no es cansa de exhortar als creients a comprometre's en la transformació de la societat en la línia del Regne, és a dir en la línia d'una societat més humana, solidaria, justa, sostenible i pacífica. Tanmateix, l'experiència del creient és que aquest objectiu resulta utòpic perquè el cristià està sotmès a un fort condicionament social que dificulta o fa impossible la seva acció transformadora. La Doctrina Social de l'Església planteja uns objectius utòpics que contrasten amb la duresa de la realitat a transformar. El curs analitzarà el condicionament social de la llibertat del cristià per tal que al assumir-lo conscientment, pugui desenvolupar millor la seva capacitat de compromís transformador. Els cursos es planteja al llarg de dos anys acadèmics. En el primer s'estudiarà la teoria sociològica del condicionament i de la llibertat. El segon curs repassarà elements fonamentals de la Doctrina Social de l'Església i plantejarà més en concret la problemàtica del compromís social de l'Església i dels cristians. Una obra fonamental per al primer curs serà P. L. Berger *Invitació a la Sociologia*. Existeix traducció castellana d'Editorial Limusa, Mèxic, i traducció catalana, Editorial Herder.

9:45 - 11:35 hores

3, 10, 17, 24 octubre; 7 novembre

Prof. Josep Miralles**TF 3 La intrínseca relació entre l'ecologia i la qüestió social: La proposta ecològica del Papa Francesc a *Laudato Si*** (2 ects)

En el curs analitzarem la proposta ecològica de la Encíclica *Laudato Si*, per anar creant una cultura, una mentalitat diferent. Aquesta subratlla la noció d'ecologia integral que abraça diferents aspectes però sobretot per remarcar la relació estreta problemàtica ecològica amb la qüestió social, i afirmant que la solució de les dues problemàtiques només té una solució integral i global. Relacionarem la proposta de la Encíclica amb la necessària transformació del sistema econòmic actual, atesa la tensió dels valors

ecològics amb el sistema econòmic actual hegemònic i analitzarem quines propostes se'n poden derivar. I com cal canviar la noció del progrés, de creixement il·limitat de la modernitat. I finalment analitzarem quina espiritualitat aporta la tradició cristiana per la necessària conversió ecològica.

9:45 - 11:35 hores

31 octubre; 14, 21, 28 novembre

Prof. Joan Carrera

TF 4 L'accés a Déu en el pensament de Simone Weil (2 ectes)

Proposem apropar-nos a la reflexió que Simone Weil, filòsofa i activista francesa de la primera meitat del segle XX, va dur a terme sobre els camins que condueixen a Déu. Ella elabora la seva reflexió des d'un compromís actiu envers els més febles en un context de crisi econòmica i social que va afavorir l'ascens del totalitarisme fins l'esclat de la II Guerra Mundial. La seva aportació resulta inspiradora en aquest inici del segle XXI.

Les sessions es centraran, fonamentalment, en la lectura atenta i el comentari de l'assaig "Les formes de l'amor implícit a Déu" escrit a Marsella el 1941, en el qual l'autora explora l'accés implícit i explícit a Déu.

9:45 a 11:35 hores

5, 12, 19 desembre; 9, 16 gener

Prof. Nuria Caum

Segon Semestre

TF 5 Com ajuden a afrontar la mort les grans tradicions religioses. (2.5 ectes) 6S069E

Una de les certeses ineludibles de l'ésser humà és que tots morirem algun dia. Davant d'aquest drama humà, les religions intenten oferir no solament un consol sinó sobre tot sentit. La significació per a cada religió no és la mateixa perquè depèn de l'antropologia i de la teologia de cada religió. En aquest curs veurem la connexió entre elles a la vegada que oferim els elements principals de les grans religions sobre aquesta qüestió.

Dijous, del 13 de febrer al 4 de juny – De 18,10 a 19,55 hores (Lloc: Facultat de Teologia de Catalunya. c/ Diputació 231)

Prof. Jaume Flaquer

TF 6 La belleza y su estética en narraciones religiosas y místicas (2 ectes)

A partir de una selecció de textos que tienen que ver con lo religioso, tratamos de sentir (estética) su Belleza y su Misterio. Desde la aparición de Eros en el Banquete de Platón, pasando por los Misterios de Eleusis hasta nuestros días, el deseo humano se ha recreado en forma de Belleza. También el deseo religioso. Se trata de espiritualizar y embellecer los instintos, en lugar de castrarlos. Jesús de Nazaret se convierte en poeta, creador de las Bienaventuranzas y bellas parábolas. Señalo algunas temáticas y autores a tratar: "Las horas" y los ángeles de Rilke; Nietzsche y la poesía agritos del loco de la Gaya Ciencia; El Cantar de los cantares i El Cántico de Juan de la Cruz; Cántico al Hermano Sol de Francisco de Asís; Los misterios de Eleusis, como delirio y contagio de la visión de la Muchacha indecible, que era Perséfone.

9:45 - 11:35 hores

30 gener; 6, 13, 20, 27 febrer

Prof. Domingo Cia Lamana

TF 7 Una visión integradora de las grandes tradiciones religiosas: lectura del libro “La Religión del futuro” de Ken Wilber. (Seminari 4 ectes)

El pensador norteamericano Ken Wilber ofrece en este libro la síntesis de todo su pensamiento sobre el desarrollo de la conciencia en relación con las religiones. En este seminario seguiremos paso a paso este libro.

11:45 - 13:35 hores

30 de gener; 6, 13, 20, 27 febrer; 5, 12, 19, 26 març; 2, 23, 30 abril; 7, 14, 21 maig; 4 juny

Prof. Javier Melloni

TF 8 Pensar el cel i la mort des dels últims d'aquest món. Repensant l'escatologia. (1.5 ectes)

Es tractaran els temes clàssics de l'escatologia cristiana (mort, judici, resurrecció, cel, infern) des de la perspectiva dels "últims", és a dir, els exclosos, marginats i víctimes. L'escatologia és el tractat d'allò Últim, que és també allò Primer, car Déu és Alfa i Omega, Principi i Fi. Ara bé, entre allò Primer i allò Últim se situa la història, escenari de grans avenços, però també de sofriment i dolor, que han causat innumbrables víctimes. Sense voler passar de llarg davant d'aquest sofriment, no volem ni podem tampoc renunciar a una esperança que siguin per a tots. Una esperança que només considerem creïble si ens ve dels "últims", els quals en l'Últim per excel·lència, Jesús crucificat i Ressuscitat, ens obren la porta a una esperança veritablement universal

9:45 - 11:35 hores.

5, 12, 19, 26 març

Prof. Josep Giménez

TF 9 La persona de Jesús amada de la glòria de Déu en l'evangeli segons Joan (2.5 ectes)

L'evangeli segons Joan (EvJn) ha estat sovint qualificat com l'evangeli de Jesús amarat sempre de la glòria de Déu. Per dir-ho amb la formulació que s'acostuma a utilitzar, el que la tradició sinòptica presenta en una escena molt particular que anomenem la transfiguració de Jesús, l'EvJn ho allarga a tot l'evangeli. El Jesús que hi tenim està sempre embolcallat de la glòria de Déu. Els seus gestos extraordinaris mostren la glòria de Déu i les seves paraules són com oracles que venen del món de Déu, de la profunditat del Déu de l'AT que roman llunyà i inabastable en el rerefons de la persona de Jesús. Hi ha lloc en aquesta presentació per parlar de l'abaixament de Jesús o del buidament que fa Jesús de la seva condició divina (cf. Fil 2,6)? Fins a quin punt podem afirmar que l'anomenat relat de la passió és un contrapunt a aquesta visió gloriosa? Quin paper juga en aquesta presentació la humanitat de Jesús?

9:45 a 11:35 hores.

2, 23, 30 abril; 7, 14, 21, 28 maig

Prof. Oriol Tuñí

Dissabtes teològics ITF-CJ

Quatre matins de dissabtes per aprofundir en qüestions teològiques rellevants, connectades amb la vida i des de la perspectiva dels "últims". Curs de treball especial amb la revista *Selecciones de Teología*. Sessions de 10 a 13 h (2 ectes)

Professors: Pepa Torres, Bernardo Pérez, Pep Giménez i Jesús Martínez Gordo

Coordinació: Tere Iribarren rscj

19 d'octubre, **Pepa Torres**, La paraula com a font d'audàcia i creativitat.

14 de desembre **Bernardo Pérez** Buscant sortides a un món impossible.

18 de gener **Pep Giménez**, Allò últim des dels últims. Sobre l'esperança i l'escatologia cristianes.

22 de febrer **Jesús Martínez Gordo** Què diem quan diem Déu? Nous ateus i nous creients

ALTRES ACTIVITATS ACADÈMIQUES

- **7 d'octubre**, a les 19h (Església del Sagrat Cor, c. Casp, 27, Barcelona. Inauguració de curs CJ amb Jacques Haers jesuïta, professor de Teologia i de Ciències Religioses a la Universitat Catòlica de Lovaina. Estudiós de la teologia de l'alliberament i les seves implicacions en àmbits com el de la globalització, la violència i la pau, el canvi climàtic.

- **8 de febrer 2020**, 10.00 a 13:45 hores. Jornada sobre "Els avenços en el coneixement de la Bíblia i del Nou Testament en els últims decennis: les contribucions d'exegetes catalans". Coord. Jaume Flaquer. Amb: Jordi Cervera, Oriol Tuñí, Xavier Alegre.

El segle XX ha suposat una veritable revolució en els estudis de la Bíblia i del Nou Testament. Malgrat aquests avenços molts cristians no tenen massa més coneixements que el que van rebre en la infància o juventut de persones absolutament alienes a aquestes investigacions. En aquesta jornada no solament farem un repàs de molts dels avenços sinó que presentarem la contribució de grans exegetes catalans en aquest progrés explicats de primera mà per autors com els doctors Xavier Alegre i Oriol Tuñí, i guiats per l'estudi del biblista caputxí, el doctor Jordi Cervera: *Mestres catalans de l'Egexesi historicocrítica*.

- **7 de maig 2020**. Jornada de Sagrada escriptura a la Facultat de Teologia de Catalunya.

FORMACIÓ PERMANENT Curs 2019 - 2020**Primer trimestre**

Matí: de 11.30 a 13.30 hores**Línies actuals i reptes de l'ètica contemporània**

El curs té per finalitat analitzar quins són els sistemes morals predominants en el món contemporani i considerar els reptes que, des de diferents àmbits, se li plantegen a l'Ètica.

Prof. Margarita Mauri

9, 16, 23, 30 d'octubre.

¿Es posible una teología de la historia?

Al encarnarse el cristianismo en el mundo griego que no conoce la historia (el tiempo es solo un eterno retorno) se pierde el sentido de la construcción del mundo: todas las plegarias primeras de nuestra liturgia solo piden que consigamos el cielo, mientras que la plegaria de Jesús (el Padrenuestro) solo nos incita a pedir cosas ¡para esta tierra! Con la modernidad se recupera el sentido de la historia pero, como la Modernidad ya no cree en el cielo, busca construir el "cielo en la tierra". Dos siglos después ese proyecto de la modernidad amenaza con construir más bien un infierno (amenaza atómica, amenaza ecológica, miles de muertes de hambre diarios...). ¿Tiene pues la historia una meta? ¿Qué significan el milenarismo y la apocalíptica bíblicos? ¿O la afirmación de Pannenberg de la resurrección "el fin de la historia anticipado en ella"?...

Prof. José Ignacio González Faus

6, 13, 20, 27 novembre.

"Lo Último desde los últimos": esperança i escatologia cristianes.

El text base serà el llibre escrit pel mateix professor, tot fent la lectura comentada d'alguns capítols, com ara (1) l'escatologia del NT, (2) la parusia i el judici i (3) la meta.

Prof. Josep Giménez

4, 11, 18 desembre

Tarda: de 15.30 a 17.00 hores**"Llibertat i Universalitat de Déu en Jonàs".**

"La petita obra bíblica que porta el nom de Jonàs, considerada una perla de la literatura universal desvetlla interès no només pel seu valor estètic i literari, sinó, sobretot, pel missatge multiforme que transmet d'universalitat enfront de tancament. Jonàs és una lúcida correcció a qualsevol restricció teològica.

"Divergències teològiques entre Job i els seus amics".

Si hi ha una obra en l'AT. que trobaria resposta a Nietzsche i l'existencialisme de Sartre i Camus, aquesta obra és Job. El seu protagonista, Job, és un home submergit en l'absurd més radical que planteja la vida humana, un sense sentit. Però Job és una grandiosa sinopsi del dolor humà que troba en les pàgines d'aquest llibre un llenguatge que porta fora del sofriment, expressant la realitat de la situació tot obrint-se a l'esperança."

Prof. Teresa Solà

9, 16, 23 octubre

Cinc mirades a l'aventura humana

1. Viure i lluitar per viure. La vida i el seu progrés en el marc de l'evolució de la Terra i a la llum de les observacions científiques. 2. La bretxa humanitzadora. Elements de la singularitat de l'espècie humana i debat a propòsit del tema. 3. ¿Una ànima per a sortir de l'animalitat? Anàlisi dels conceptes de novetat en la ment i la

consciència i de la seva naturalesa. 4. Espiritualitats, religions i sanitat. Anàlisi de la proposada con naturalitat de la transcendència i les seves dimensions. 5. ¿Botxins de la Terra?. El futur de la humanitat i la seva valoració des dels paràmetres de l'ecologia i la sostenibilitat.

Prof. Ramón Nogués

30 octubre, 6, 13, 20, 27 novembre

Redescubrir la identidad cristiana en tiempos de secularización.

El curso pretende mostrar componentes de la identidad cristiana que aparecen en la lectura de la *Carta a los Romanos*. El texto base será: Romano Penna, *Carta a los Romanos*, Verbo Divino 2013.

Prof. Josep Mª Millàs

4, 11 desembre

Segon Trimestre

Matí: de 11.30 a 13.30 hores

Monsenyor Romero de El Salvador, autèntic profeta.

El curs pretén mostrar com el profetisme segueix en l'actualitat. Ens centrarem en El Salvador, on entre els anys 1977 i 1980 es va poder experimentar la presència d'un profeta, M. Romero, el qual va morir màrtir. En aquest curs veurem en paral·lel les situacions i les respostes dels antics profetes d'Israel i les situacions i respostes profètiques de M. Romero.

Prof. Rafael de Sivatte

8, 15, 22, 29 gener

Va canviar Pau el missatge de Jesús?

Aspectes cabdals de la teologia de Pau per a creients del s. XXI.

Prof. Xavier Alegre

5, 12, 19, 26 febrer

Els relats de la passió i la mort de Jesús en els quatre evangelis

D'una banda, resulta impressionant el contrast entre la passió i la mort de Jesús segons Marc i la versió que ofereix l'evangeli segons Joan. D'una altra banda, les interpretacions que Mateu i Lluc fan de la passió segons Marc són molt diferents. Aquesta diversitat de les quatre interpretacions fan palesa la riquesa d'aquest relat, un dels més antics del Nou Testament.

Prof. Oriol Tuñí

4, 11, 18, 25 març

Tarda: de 15.30 a 17.00 hores

Grans exploracions del segle XIX.

El segle XIX és l'època de les grans exploracions. Missioners, antropòlegs i científics d'arreu s'embarcaren en l'aventura de descobrir i conèixer indrets del tot desconeguts per a "l'home blanc". Volem retre un homenatge a viatgers intrèpids i aventurers que com en David Livingstone, Mary Kingsley, Lawrence d'Àràbia, Pedro Paez, Alexander von Humboldt o en Samuel i la seva esposa na Florence Baker van endinsar-se en un món totalment incògnit i desconegut.

Prof. Irene Cerdón i Jordi Canal-Soler

8, 15, 22, 29 gener, 5, 12 febrer

"El vaixell d'Anticitera. El transport del luxe i la tecnologia de la Grècia Clàssica"

Al 1900 es descobreix a les aigües gregues un formidable vaixell romà del segle I a.C. enfonsat, carregat de nombrosos objectes de luxe i escultures. Això esperona un precipitat i accidentat projecte de rescat. Entre els objectes troben les restes d'un complex i misteriós mecanisme compost d'engranatges sense paral·lels arqueològics a l'Antiga Grècia. Dècades més tard, l'equip de Jacques Cousteau torna per explorar el jaciment.

Prof. Carles Aguilar

19, 26 febrer

Modernització, tradicionalisme i sincretisme en el pensament japonès modern i contemporani (1868-actualitat).

El cicle de sessions té com a objectiu situar l'estudiant davant els aspectes determinants per comprendre la modernitat i contemporaneïtat filosòfiques al Japó. Des del període que marca l'obertura del país de l'est asiàtic a la il·lustració i modernització (1868) fins a algunes de les veus filosòfiques actuals, les sessions sintetitzaran aquest capítol de la història intel·lectual en sentit global on el Japó nodreix la veritable i genuïna pluralitat filosòfica.

Prof. Montserrat Crespín

4, 11, 18, 25 març

Tercer Trimestre

Matí: de 11.30 a 13.30 hores

El cibernètic. Frontera de lo humano. Frontera de la teologia.

Nos acercaremos al cibernètic, fusión de la biología y tecnología. Y analizaremos su influencia en la teología de la mano de teólogos que han colocado al cibernètic en el centro de sus reflexiones y propuestas para la teología del futuro.

Prof. Francisco J. Génova

1 abril

Mística y estética en los misterios de eleusis.

Comentario del libro de G. Agamben : *La muchacha indecible*. En 1921 Odo Casel, en la abadía benedictina de María Laach, publicaba el libro " La liturgia como una fiesta mística", donde afirma que lo cristiano no es una doctrina, es un misterio.

Prof.: Domingo Cia

22, 29 abril

Ric en misericòrdia. Una teologia al servei del poble de Déu

Proposem apropar-nos al pensament teològic de l'Elizabeth A. Johnson, sempre sensible als reptes que té la nostra cultura. Aquesta autora reivindica que la teologia sigui sensible a l'ecologia, a la defensa de la igualtat i els drets de les dones i a l'opció preferencial pels pobres. Des d'aquestes motivacions, Johnson aborda els continguts centrals de la fe (Déu, el Crist, l'Església) tot mostrant l'enorme potencial que tenen per donar sentit al que vivim.

Prof. Núria Caum

6, 13, 20, 27 maig

Tarda: de 15.30 a 17.00 hores

La participación, el protagonismo, la formación y la misión de los laicos en la Iglesia.

El papa Francisco en el número 102 de la exhortación apostólica “Evangelii Gaudium” nos llama la atención sobre el papel y el protagonismo que los laicos deben tener en la Iglesia y hace un llamamiento a que el laicado tome conciencia de su responsabilidad eclesial. Reflexionaremos sobre esta realidad tratando de responder a una cuestión: ¿nos encontramos ante un redescubrimiento de la Iglesia misma y su relación con la Sociedad?

Prof. Armando Cester

1 abril

"La diaconia ecumènica: cridats a l'acció tranformadora": 1. Missió de l'Església y 2. "Diaconia ecumènica": S'ha afirmat que la missió de l'Església és "predicar l'Evangeli".

Però això vol dir sobretot : ajudar al món". Un llarg procès ecumènic ens explica qué vol dir això segons aquest document del Consell Mundial de les Esglésies.

Prof.: Hèctor Vall

22, 29 abril

La(s) Angoixa(s) o Malestar(s) del segle XXI

La situació social actual mutant comporta reaccions conscients i inconscients d'inquietud, temor, pors, neguits, ansietats i angoixes. Quines classes d'angoixa emergeixen? Seguirem, entre d'altres, al teòleg i psicoterapeuta Eugen Drewermann: “Angoixa i paraula”(Marc) i “Psicoanàlisi i teologia moral” (angoixa i culpa), junt amb l'Olivier du Roy, “la Regla d'or: una màxima universal”. El punt de partida serà una mirada psicoanalítica a partir del llibre de Freud: El malestar a la cultura (1930) junt amb pròpia mirada personal des de l'actitud confiançal i esperançal.

Prof. Jaume Patuel

6, 13, 20, 27 maig